

Nieuwsbericht

DIRECTIE RUIMTE EN ONTWIKKELING

Jaargang 03 • 2021

RESUMÉ 2021 & VOORUITBLIK 2022

Gezaghebber van Bonaire

Op 14 november 2018 werd het Bestuursakkoord 2018-2022 ondertekend. In hoofdstuk 4.1 van het Bestuursakkoord zijn duidelijke afspraken opgenomen inzake het structureel aanpakken van de weg te werken achterstand voor wat betreft het wegennet van Bonaire. Naast de organisatorische voorbereiding aan het begin van het programma, is men in maart 2021 begonnen met de uitvoering van de structurele aanpak. Met deze structurele aanpak zal de prioriteitenlijst voor de komende 2 jaren worden afgewerkt. De vooruitgang die tot nu toe is geboekt, is duidelijk waarneembaar, en dit is nog maar het begin.

Desalniettemin moet er nog veel meer gebeuren. In de komende jaren zullen de activiteiten verder uitgebreid moeten worden, waarbij aandacht besteed zal worden aan de **bereikbaarheid**, **duurzaamheid** en **veiligheid** van de Bonairiaanse wegen. Zandwegen en "kunuku" wegen worden ook structureel aangepakt om de bevolking van het eiland een beter perspectief te bieden. We gaan vol vertrouwen het jaar 2022 in, waarbij deze activiteiten gerealiseerd zullen worden voor een beter Bonaire. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om een ieder een "Bon Pasku i un Próspero Aña Nobo" toe te wensen.

INFRASTRUCTUUR OP BONAIRE I Mijlpalen 2021

Gedeputeerde J. Kroon

Portefeuille Ruimte & Ontwikkeling inclusief Sport
aangelegenheden

Wij zitten aan het einde van een jaar, een jaar dat gekenmerkt kan worden als een jaar van uitdagingen. Een jaar waar wij stappen hebben gemaakt in het onderhouden van de wegen op Bonaire. Dit jaar hebben wij naast het Meerjarig Onderhoudprogramma Wegen (MJOP), ook lokale middelen ingezet om de wegen op te knappen. De achterstand is groot, hierdoor dienen de middelen zorgvuldig te worden ingezet om de standvastigheid van het wegennet te waarborgen. Uitdagingen als het oplossen van de problematiek ter hoogte van de Harbour Village Marina, oplossen van de gevaarlijke situatie bij "Seru Largu" en het garanderen van de berijdbaarheid van wegen zoals de Kaya Korona, de Kaya Amsterdam en "Kaminda di Rincon" zijn onderdeel geweest van de structurele inhaalslag met betrekking tot het groot achterstallige onderhoud. In 2022 zullen middelen worden ingezet om de verbinding van de voorzieningen op het eiland te garanderen. De verkeersontsluiting van Fundashon Mariadaal zal omstreeks het begin van het tweede kwartaal aanvangen. We gaan het jaar 2022 met veel verwachtingen in. Een jaar van mogelijkheden waarin wij naar toekijken om het volk beter te kunnen dienen. Tot slot wensen wij U allen zalige kerstdagen en een gelukkige nieuwjaar!!!

ASPIRATIES EN AMBITIES 2022

Geachte lezer,

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om het voltallige personeel van de directie Ruimte en Ontwikkeling te bedanken voor hun inzet gedurende het jaar 2021. 2021 is een jaar geweest vol uitdagingen en verwachtingen; uitdagingen die zeker als leermomenten beschouwd kunnen worden. Op het gebied van infrastructuur zijn er aanzienlijke resultaten geboekt, mede door een solide samenwerkingsverband tussen de directie Ruimte en Ontwikkeling, het Bestuurscollege, de Ministeries van Infrastructuur & Waterstaat (I&W) en Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties (BZK). Door lokale startende "high potential professionals" te koppelen aan onze ervaren infra- deskundigen is er vaart gekomen in de uitvoering van het Meerjarige Onderhoudsprogramma Wegen (MJOP). In het jaar 2022 zullen wij ons blijven inspannen om de bevolking van het Openbaar Lichaam Bonaire op een verdienstelijke wijze te dienen.

In het jaar 2022 zullen de uitdagingen niet minder zijn. Er is een traject begonnen dat moet leiden tot een infrastructurele masterplan voor het Openbaar Lichaam Bonaire. Een plan waarbinnen de behoeftes van het eiland gewaarborgd blijven. Dit traject is reeds uitgezet, en één van de drie onderdelen is reeds uitgevoerd. Het gaat hierbij om het restleven van de wegen te kunnen bepalen. Hiervoor is een val-deflectiemeting verricht met daarnaast het maken van boorkernen. Vervolgens zal er een grootschalige verkeerstelling plaats vinden op het eiland, gevolgd door het organiseren van een seminar waarbij alle stakeholders betrokken zullen worden.

ing. Roy Martina MBA

Directeur

Directie Ruimte en Ontwikkeling

*"In teamwork, the key is to
support one another.
Together, we will be
invincible!"*

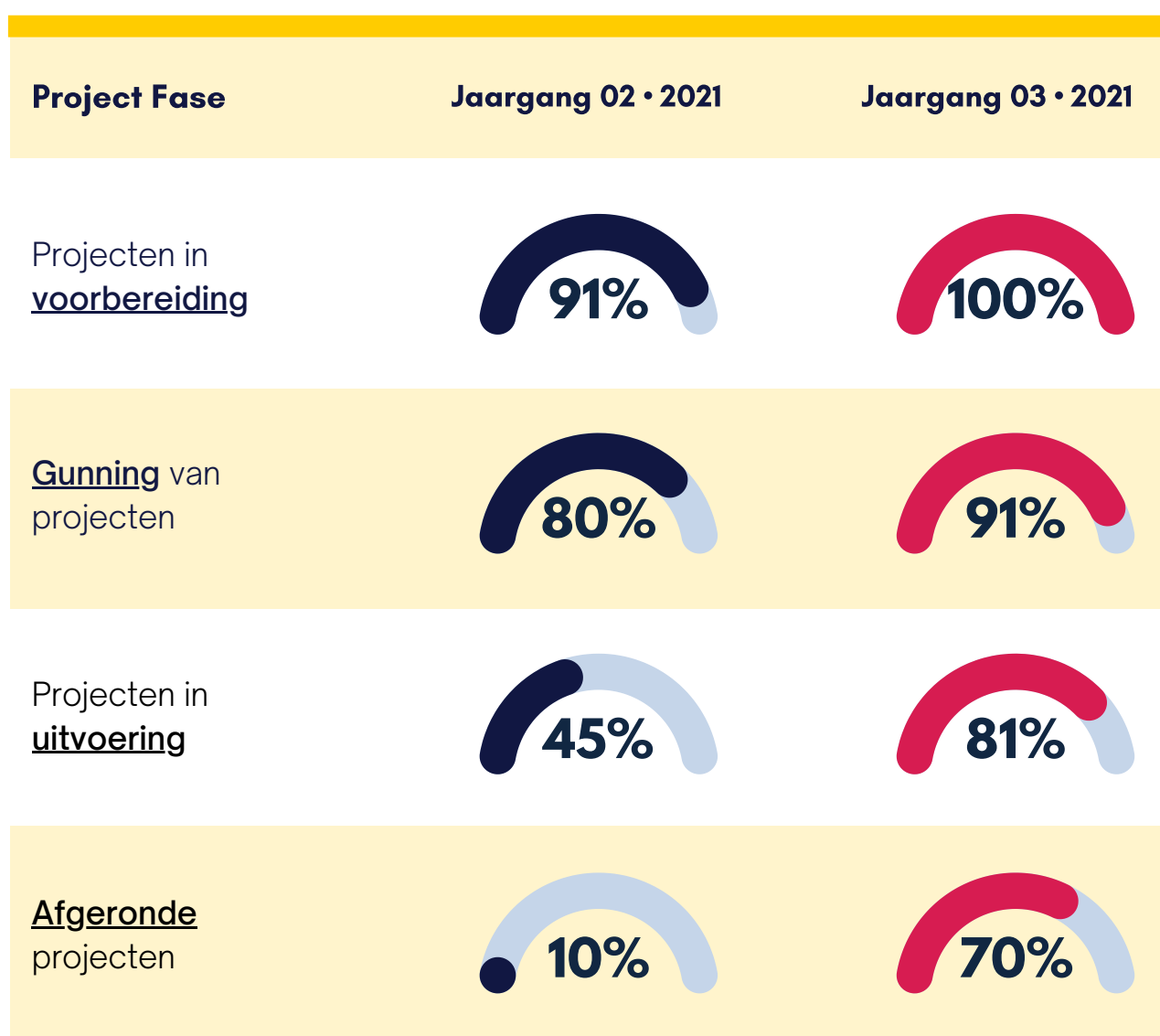
- Author Unknown

Aan de hand van deze drie uitgangspunten zal er een totaalplan moeten uitrollen van hoe wij als Openbaar Lichaam Bonaire de toekomstige ontwikkeling van ons eiland moeten definiëren. Tot slot wens ik één ieder te bedanken voor de offers die men heeft moeten opbrengen betreffende de uitvoering van de infrastructurele projecten over het jaar 2021. Tevens wil ik gebruik maken van deze gelegenheid om aan één ieder, zalige kerstdagen en een gelukkig nieuwjaar toe te wensen.

MJOP 2021 | MEASURING PROGRESS

De implementatie van het **Meerjarig Onderhouds Programma** loopt conform planning, met uitzondering van het project Kaya Berlin. Door de uitdagingen met het stroomprofiel, waaronder de hemelwaterafvoer aansluiting op de Kaya Nikiboko Zuid en bereikbaarheid op de Kaya Brusellas en de Kaya Roma, is de uitvoering van de Kaya Berlin uitgesteld naar januari 2022.

Door middel van de onderstaande weergave, wordt een synopsis gegeven van de vooruitgang van het implementatietraject.

NIEUWSTE PROJECTEN

Kaya Platina

Renovatie van Kaya Platina is in de maand oktober aangevangen. Deze is opgesplitst in twee fases. Gepland staat om deze weg eind maart volledig op te leveren. In samenwerking met Web N.V. wordt gewerkt aan de sanering van de distributie leiding en uitbreiding van de capaciteit door middel van het aanleggen van een nieuwe hoofdleiding. Door deze samenwerking is ervoor gekozen om het project te vertragen en alle nodige nutsvoorzieningen aan te brengen. Door uitbreiding van de activiteiten zal het project medio maart 2022 worden opgeleverd.

Republiek

Aannemer:
BWM N.V.

camera december 2021

Kaya Brusellas

De Kaya Brusellas is afgerond en is een mooie woonstraat geworden. Deze werkzaamheden zijn in oktober van start gegaan en in november afgerond. Een van de grootste uitdagingen is de afwatering geweest. Hierdoor is bij het ontwerpen gekozen om voor klinkers te kiezen boven asfalt. Daarnaast geven klinkers een mooiere uitstraling voor een woonstraat. De oude asfaltweg is volledig vervangen. Er is een kalksteenfundering aangebracht, voorzien van een straatlaag met beklinterd afwerking. De bestrating en straatlaag zijn in staat om hemelwater te absorberen waardoor de "run off" ook minder zal zijn. Verder zijn de roosterputten voorzien van geboorde putten zodat het hemelwater in de grond geïnfiltreerd wordt. Bij overmaat zal deze via het afvoerstelsel van de Kaya Roma-Nikiboko Zuid worden afgevoerd.

Nikiboko

Aannemer:
De Jong B.V.

camera december 2021

NIEUWSTE PROJECTEN

Kaya Roma

Renovatie van Kaya Roma is afgerond. Net als bij Kaya Brusselas zijn de werkzaamheden in de maand oktober aangevangen. De oude asfaltweg is volledig vervangen voor een nieuwe beklinderd weg. De hemelwaterafvoer geschiedt net als bij Kaya Brusellas via infiltratie naar de grondwater, en het overmatige hemelwater wordt via het afvoersysteem van Kaya Nikiboko Zuid afgevoerd.

Aannemer:
De Jong B.V.

📷 december 2021

Kaya C.D. Crestian

De werkzaamheden aan de Kaya C.D. Crestian zijn later aangevangen dan gepland. Gezien de uitdagingen voor het volgende jaar is er besloten om toch een eerste fase van de Kaya C.D. Crestian uit te voeren. Dit is inmiddels ook gebeurt. In deze eerste fase is de duikerdek hersteld en betonnen banden werden aangebracht. Daarnaast is er aan de zuidkant van de weg een beklinderd trottoir aangebracht en de noordkant werd voorzien van asfaltbermen. In deze weg is er gekozen om geen verhoogde trottoir aan te brengen. Gezien de aanwezige voorzieningen en het karakter van de woonstraat is gekozen om de trottoir gelijkvloer toe te passen.

Aannemer:
DECO N.V.

📷 december 2021

KAYA COMMERCE I SYMBOLISCHE OPLEVERING

 Rincon

 100%

Rekening houdend met de COVID-19 maatregelen heeft er een symbolische oplevering van Kaya Commerce begin oktober plaatsgevonden. Gedeputeerde James Kroon en de directeur van de directie Ruimte en Ontwikkeling dhr. Roy Martina bezorgden een korte speech om de nadruk te leggen op deze belangrijke mijlpaal.

Feitenrelaas:

Kaya Commerce heeft een lengte van ongeveer 290 meter. De renovatie van deze weg duurde 10 weken, en bestond uit het aanbrengen van 300 ton asfalt, 41.000 klinkers, 580 meter betonbanden.

KAYA HERMANDAD

📍 Playa

De werkzaamheden aan de Kaya Hermandad zijn voltooid. Kaya Hermandad is de tweede weg die, in het kader van het MJOP, is gerenoveerd.

Naast een ontsluitingsweg heeft de Kaya Hermandad een hele belangrijke functie, namelijk het ontsluiten van het politiebureau. Een politiebureau moet minimaal vanuit twee in/uitgangen bereikbaar zijn.

KAYA GRAMÈL

📍 Antriol

Met veel genoegen informeert de directie Ruimte en Ontwikkeling dat Kaya Gramèl volledig is gerenoveerd. Automobilisten en voetgangers kunnen gebruik maken van een nieuwe asfalt wegdek beklinkerde bermen. Er werd ook aandacht besteedt aan de parkeervoorziening voor de bezoekers van zowel de Directie Toezicht en Handhaving als de Openbaar Bibliotheek.

KAYA NEERLANDIA FASE 1

📍 Playa

Ter bevordering van de bereikbaarheid en mobiliteit, is de 1ste fase van Kaya Neerlandia ter beschikking gesteld aan het publiek. De werkzaamheden bij fase 1 zijn voor 95 procent voltooid.

In 2022 zal de bovengrondse infrastructuur over de volledige lengte van het weg ondergrond worden gelegd. Vervolgens zullen de bermen beklinkerd worden.

KAYA NEERLANDIA FASE 2

📍 Playa

Er is begin november een aanvang gemaakt met de werkzaamheden te Kaya Neerlandia Fase 2, lopende van de T-kruising met de Kaya Grandi en de Boulevard Gobernador N. Debrot tot en met de T-kruising met de Kaya C. Nicolaas. Er vond net als bij fase 1, een volledige reconstructie van de weg plaats. Als eerst werd een cunet helemaal ontgraven tot de aangegeven diepte. Hierna vond er een grondverbetering plaats met een kalksteen mengsel. Vervolgens werd een kalksteen fundering aangebracht. De lage banden werden uitgezet en gestort in beton. Als laatste werd de weg voorzien van een asfalt laag van 11 cm dik. Evenals bij fase 1 geldt dat de bovengrondse infra in 2022 ondergronds zal worden aangelegd. Vervolgens zullen de bermen worden afgewerkt met klinkers en asfalt.

KAYA PIEDRA PRESIOSO FASE 1

 Republiek

De eerste fase van de Kaya Piedra Presioso, lopende van de Kaya Sardonis-Zuid t/m Kaya Sardonis-Noord is afgerond en is onderdeel van de eerste vijf wegen die gerenoveerd zijn. In de tweede fase zal in 2022 de hoofdwaterleiding en de distributie gesaneerd worden. Vervolgens zullen de bermen met klinkers worden afgewerkt. De weg zal vanaf Kaya Sardonis-noord t/m de Kaya Toermalijn voorzien worden van een nieuwe topklaag. De asfaltlaag die ter hoogte van deze route is aangebracht is de onderlaag en is alvast aangebracht te waarborging van de verkeersveiligheid ter plekke.

STRUCTUREEL ONDERHOUDSPAN WEGEN

 Bonaire

In het laatste kwartaal van 2021 is er verder uitvoering gegeven aan het groot achterschalig onderhoud van de wegen. In de eerste fase is aandacht besteed om alle gaten in het wegennet te vullen, vervolgens werden alle wegvakken die niet meer herstelbaar waren volledig vervangen waarbij nieuwe asfalt lagen zijn aangebracht. Wegvakken op de hoofdwegen zoals de Kaya Industria, Kaya Amsterdam, Boulevardt N. Debrot en de Kaminda Lagoen zijn een paar voorbeelden waarnaar verwezen kan worden.

In de tweede fase is dit traject voortgezet. Hierbij zijn grotere vakken en zelfs hele wegen opgepakt. Uitdagingen zoals de Kruispunt Kaya Neerlandia - Kaya Korona is aangepakt. De weg richting Seru Largu is volledig hersteld. De Kaya Amsterdam werd voorzien van een asfalt laag die voor de toekomst als onderlaag gaat dienen voor de te herstellen Kaya Amsterdam. Dit laatste is gepland rond medio 2023. Gezien de slechte staat van onderhoud van de asfaltlaag en het intensieve gebruik van deze weg is het niet mogelijk om de veiligheid van de weggebruikers te garanderen, zonder het plegen van onderhoud.

KAYA AMSTERDAM

📍 Nort 'i Saliña

Kaya Amsterdam is een belangrijke ader voor de verkeerscirculatie van het noordelijke gedeelte van het eiland. Deze weg verkeert voor lange tijd in een slechte staat van onderhoud. In het meerjarige onderhoudsprogramma wegen is deze weg opgenomen om hersteld te worden. In de planning is opgenomen dat deze weg in 2023 aan de beurt zal zijn. Gezien de verdere achteruitgang is ervoor gekozen om van het wegdek de asfaltlagen volledig uit te freesen en deze te vervangen door een nieuwe asfalt laag. Deze asfaltlaag zal in de volledige reconstructie dienen als onderlaag van de nieuwe weg. Op deze manier garandeert het Openbaar Lichaam Bonaire de veiligheid in het verkeer. Het is de bedoeling dat meerdere wegen de komende tijd op deze manier worden aangepakt.

SERU LARGU

📍 Kibra 'i Montaña

De Kaminda Seru Largu is een weg die ouder is dan 50 jaar. In het verleden zijn er kleine en plaatselijke reparaties uitgevoerd. De conditie van de weg was zodanig verslechterd dat de noodzaak bestond om deze volledig aan te pakken. De “Kaminda Seru Largu” is de enige verharde tweerichting omleiding vanuit Rincon en Playa in geval van een calamiteit op de route tussen de Kaya Caribe en de Kaya Kibra'i Montaña. De Seru Largu is tevens als toeristische attractie een onderdeel van de noordelijke tour route. De lokale bevolking gebruikt deze weg ook om te wandelen en om te ontspannen. De voornoemde argumenten hebben uiteindelijk toegeleid dat gekozen is om deze weg volledig op te pakken.

Er is gekozen om reparaties uit te voeren en de weg te voorzien van een nieuwe top laag. Vervolgens zullen waar nodig verharde bermen aangebracht worden. In 2022 zullen de nodige vangrails geplaatst worden ter bevordering van de verkeersveiligheid, evenals de persoonsveiligheid.

HARBOUR VILLAGE MARINA

 Playa Pabou

Aanleiding

Voor decennia's kenden de automobilisten wateroverlast ter hoogte van de Harbour Village Marina. Een en ander heeft te maken met twee factoren. Als gevolg van de grondgesteldheid ter hoogte van deze locatie bestaande uit klei en veen is de weg gedurende de jaren verzakt. Ten tweede hebben we te maken met een stijgende effect van de zee waterspiegel als gevolg van de klimatologische veranderingen van afgelopen decennia's. Bij de keuze van de oplossing voor deze problematiek hebben er diverse onderzoeken plaatsgevonden. De nieuwe aanleghoogte is bepaald aan de hand van terreinhoogtes van de oevers rondom de Saliñas. Bij hevig regenval zal het water over de betonnen koker en de weg richting de zee moeten stromen zonder dat de omringende gebieden, waarbij de laagste punt 30 centimeter hoger is dan de weg onder water komen te staan. In de nabije toekomst zal na een bestuurlijk besluit een definitieve uitwerking komen voor de locatie ter hoogte van de Harbour Village Marina.

Opbouw

Er is gekozen om op een zandbed, hoge banden aan te brengen en deze aan de zijanten af te sluiten door kalksteenfundering. Vervolgens zijn de straatlagen aangebracht en voorzien van bestrating in de vorm van klinkers. Er is bewust gekozen voor deze materialen omdat ze milieuvriendelijker zijn en omdat deze materialen in de toekomst bij de uitvoering van de definitieve oplossing hergebruik kunnen worden, het zij op de zelfde locatie of op een andere locatie.

KAYA LUIS POURIER

Rincon

Kaya Luis Pourier maakte onderdeel van het prioriteitenlijst van de 38 wegen die in de eerste instantie gerenoveerd zouden worden. Door gebrek aan fondsen als gevolg van nieuwe eisen die aan de wegen gesteld zijn, w.o. het aanpakken van de afwatering en het aanleggen van trottoirs, was deze weg in de her-prioritering afgefallen van de prioriteitenlijst. Deze weg heeft een belangrijke functie als verbindingsweg voor de voorzieningen gelegen aan de Kaya Bototé. Hier zijn de reparatievakken aangelegd en de weg is voorzien van een nieuwe toplaag.

BLV. MIGUEL A. POURIER

Rincon

Boulevard Miguel A. Pourier is opgenomen in het Meerjarig Onderhoudsprogramma Wegen (MJOP). Deze weg zal waar nodig hersteld worden. De herstelwerkzaamheden bestaan uit het uitvoeren van reparatie vakken, het herstellen van de trottoirs en het aanbrengen van een nieuwe toplaag. Gedurende het project grootschalig onderhoud hebben wij gekozen om het gedeelte van deze weg ter hoogte van "Fundashon Cocari" alvast aan te pakken om te voorkomen dat de fundering aangetast zal worden door indringen van hemelwater. In het komende jaar zal de andere onderdelen zoals gepland uitgevoerd worden.